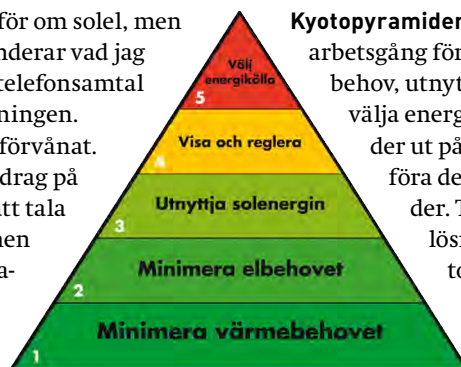

Sol över Kyoto

”Hej, jag tänkte höra mig för om soleil, men det är inget ni rekommenderar vad jag förstått”. Så inleddes ett telefonsamtal jag fick till Energirådgivningen. ”Var har du fått det ifrån?”, undrade jag förvånat. Vi hade ju nyss ordnat sol- och elbilsföredrag på en bomässa. Många var intresserade av att tala med oss efteråt. Det visade sig att personen i luren kände en rådsökande mässbesökare, som funderade på att fylla ett ladugårdstak med solpaneler. När jag fick höra hur lite el de använde, i förhållande till förväntad produktion, stod det klart att ekonomin i en så stor anläggning skulle vara svår eftersom största delen av produktionen endast bör kalkyleras med spotpris i ersättning. Här någonstans måste vi kommunikationsmässigt ha tappat bort varandra och därav missförståndet. Behovet av balanserad, opartisk information är stort. Vi energirådgivare finns över hela landet redo att hjälpa privatpersoner, föreningar eller företag, på vägen. I år kommer hälften av oss att arbeta inom Insatsprojekt Solel för att öka kunskapen kring soleil hos villaägare.

Det ljusnar för solgenererad el. Efter fjolårets energioverenskommelse och solelstrategi, från Energikommisionen respektive Energimyndigheten, finns en vision på 7–14 TWh 2040. Detta är i linje med branschorganisationen Svensk Solenergis vision om 10 procent solenergi, åtminstone vad gäller el (Tyskland är nästan där redan). I dag står soleil för cirka 0,1 procent av eltillförseln i Sverige. Många nya spelare uppmärksammar den kraftiga utbyggnad som kan väntas. Den nya distribuerade produktionen kräver nya tänkesätt och samarbeten, vilket ger framsynta entreprenörer möjligheter. De traditionella producenterna och elnätägarna ser över sina möjligheter och blir mer tjänsteorienterade. Många ligger i startgroparna, men relativt få är på banan. VVS- och elfirmor, takläggare och byggare, elbolag... många har redan kundkontakterna och är viktiga kuggar i det maskineri som behöver komma i rullning.

Från myndighetshåll börjar det också röra sig. Investeringsstödet är förlängt – kön är lång, ett år och nio månader här i Västra Götaland – men utsikterna är goda för de som ställer sig i kön i år. Momsregistreringskravet är borta. Därtill utreds ytterligare förenklingar, till exempel sol-rot och generellt undantag från bygglov. En frivillig certifiering av installatörer av soleil, solvärme, värmepumpar och biobränsleanläggningar har startat. Där finns även ett gemensamt basblock för att främja helhetssyn och balanserade råd, vilket också *Insatsprojekt Solel* gör. En teknik löser sällan allt.

Kyotopyramiden beskriver en 5-stegs energieffektiv arbetsgång för byggnader. Minimera värmebehov, elbehov, utnyttja solenergin, visa och reglera samt sist välja energikälla. Slås en åtgärds livscykelkostnader ut på producerad/sparad energi kan man jämföra detta kronor/kWh-pris mellan olika åtgärder. Teoretiskt ”vinner” då de mest effektiva lösningarna. Detta i kombination med Kyotopyramiden ger en indikation på vad som är lämpligt att göra. Var kommer soleil in i pyramiden? En del räknar med tredje nivån – Utnyttja solenergin – men framförallt är det passiv solvärme.

Den översta, femte och sista nivån – Välj energikälla – räknar andra med, men är man inte självförsörjande hela året är soleil bara en del av svaret. Beroende på systemgränssättning skulle kanske även nivå två – Minska elbehovet – vara aktuell, men egentligen behöver soleil inte in alls utan kan ses som något separat över pyramiden.

Många vill göra en insats för miljön och vara en del i energiomställningen. Det vill Insatsprojekt Soleil också. Det vore dock fel att inte upplysa rådsökande om att en anläggning som bättre matchar elanvändningen har förutsättningar att även ge möjlighet till andra, kanske väl så viktiga och billigare, åtgärder som effektiviserar energianvändningen i stället för att öka utbudet av el. Typfallet är en ägare av elvärmad villa som funderar på soleil som energieffektiviseringsåtgärd i stället för att effektivisera elanvändningen. Det är mänskligt och ibland rationellt att söka enkla lösningar på svåra utmaningar, men en liten vända upp på den alltför okända Kyotopyramiden är inte fel.

Låter det krångligt? Innan jag tappar er likt mässbesökaren ovan – jag SKA installera soleil över min någorlunda Kyotoanpassade boning. Varför? Jag ser tre viktiga delar för mig som alla blinkar grönt; ekonomi, miljö och teknik. Andra ser ytterligare lockelser och det finns hjälp att navigera medvetet mot en soleilinstallation som passar dig. Det har aldrig varit enklare.

Petter Bergman
Kommunal energi- och klimat-
rådgivare, Styrelseledamot
EnergiRådgivarna

